

Hà Nội, ngày tháng năm 2026

**BẢN ĐÁNH GIÁ THỦ TỤC HÀNH CHÍNH, VIỆC PHÂN QUYỀN, PHÂN CẤP,
VIỆC ỨNG DỤNG, THÚC ĐẨY PHÁT TRIỂN KHOA HỌC, CÔNG NGHỆ,
ĐỔI MỚI SÁNG TẠO VÀ CHUYỂN ĐỔI SỐ, BẢO ĐẢM BÌNH ĐẲNG GIỚI,
VIỆC THỰC HIỆN CHÍNH SÁCH DÂN TỘC TRONG DỰ ÁN
LUẬT SỬA ĐỔI, BỔ SUNG MỘT SỐ ĐIỀU CỦA LUẬT KIẾN TRÚC**

Ngày 26/9/2025, Ủy ban Thường vụ Quốc hội đã ban hành Nghị quyết số 105/2025/UBTVQH15 về chương trình lập pháp năm 2026; trong đó, dự án Luật sửa đổi, bổ sung một số điều của Luật Kiến trúc dự kiến trình Trình Quốc hội xem xét, thông qua tại Kỳ họp thứ 2, Quốc hội khóa XVI (dự kiến tháng 10/2026).

Thực hiện quy định của Luật Ban hành văn bản quy phạm pháp luật năm 2025, Nghị định số 187/2025/NĐ-CP ngày 01/7/2025 của Chính phủ sửa đổi, bổ sung một số điều của Nghị định số 78/2025/NĐ-CP ngày 01 tháng 4 năm 2025 của Chính phủ quy định chi tiết một số điều và biện pháp để tổ chức, hướng dẫn thi hành Luật Ban hành văn bản quy phạm pháp luật và Nghị định số 79/2025/NĐ-CP ngày 01 tháng 4 năm 2025 của Chính phủ về kiểm tra, rà soát, hệ thống hóa và xử lý văn bản quy phạm pháp luật, Thông tư số 26/2025/TT-BTP ngày 12/12/2025 của Bộ trưởng Bộ Tư pháp hướng dẫn xây dựng, ban hành văn bản quy phạm pháp luật, Bộ Xây dựng đã tiến hành đánh giá thủ tục hành chính, việc phân quyền, phân cấp, việc ứng dụng, thúc đẩy phát triển khoa học, công nghệ, đổi mới sáng tạo và chuyển đổi số, việc bảo đảm bình đẳng giới, việc thực hiện chính sách dân tộc trong dự án Luật sửa đổi, bổ sung một số điều của Luật Kiến trúc (sau đây viết tắt là Dự án Luật). Kết quả như sau:

I. TỔ CHỨC THỰC HIỆN ĐÁNH GIÁ

1. Bối cảnh xây dựng Dự án Luật

Trong 07 năm thi hành Luật Kiến trúc từ năm 2019, hệ thống văn bản quy phạm pháp luật về kiến trúc đã cơ bản được ban hành đầy đủ, tạo cơ sở pháp lý quan trọng để tổ chức triển khai thực hiện công tác quản lý kiến trúc, khai thác hiệu quả sử dụng đất, góp phần nâng cao chất lượng không gian, kiến trúc, cảnh quan, môi trường sống của người dân, đóng góp vai trò quan trọng cho phát triển kinh tế - xã hội, bảo vệ môi trường, đảm bảo quốc phòng, an ninh. Tuy nhiên, bên cạnh những mặt đã đạt được thì cũng còn một số nội dung cần phải sửa đổi, bổ sung nhằm bảo đảm kịp thời đáp ứng yêu cầu của thực tiễn, đồng thời phù hợp thống nhất với các pháp luật liên quan đã được sửa đổi bổ sung trong thời gian gần đây. Do đó, việc rà soát, sửa đổi bổ sung các thủ tục hành chính trong lĩnh vực kiến trúc cũng là yêu cầu cần thiết được đặt ra.

Trong lĩnh vực kiến trúc, Luật Kiến trúc năm 2019 và các văn bản quy định chi tiết, hướng dẫn thi hành đã quy định **07** thủ tục hành chính. Tại dự thảo Luật sửa đổi, bổ sung một số điều của Luật Kiến trúc đã rà soát, đề xuất bãi bỏ **06** thủ tục hành chính bảo đảm mục tiêu cải cách, cắt giảm thủ tục hành chính, điều kiện kinh doanh, phù hợp với pháp luật liên quan (bao gồm các thủ tục: công nhận tổ chức xã hội nghề nghiệp đủ điều kiện sát hạch cấp chứng chỉ hành nghề kiến trúc; các thủ tục về cấp, cấp lại, gia hạn, thu hồi, công nhận, chuyển đổi chứng chỉ hành nghề kiến trúc thuộc thẩm quyền của Ủy ban nhân dân cấp tỉnh). Do vậy, hiện nay, trong lĩnh vực kiến trúc chỉ còn 01 thủ tục hành chính là: cấp, cấp lại chứng chỉ hành nghề kiến trúc do Cơ quan chuyên môn về kiến trúc thuộc Ủy ban nhân dân cấp tỉnh cấp.

2. Mục đích, yêu cầu đánh giá

Thực hiện mục tiêu cải cách thủ tục hành chính, tạo điều kiện thuận lợi cho người dân, doanh nghiệp, chủ đầu tư, tiết kiệm, sử dụng hiệu quả kinh phí ngân sách nhà nước, bảo đảm hài hòa lợi ích chính đáng của Nhà nước, Nhân dân và xã hội, dự án Luật sửa đổi, bổ sung một số điều của Luật Kiến trúc đã rà soát các thủ tục hành chính trong lĩnh vực kiến trúc đã triển khai để tiếp tục kế thừa các thủ tục đã được quy định tại pháp luật hiện hành, đang phù hợp với thực tiễn, không có vướng mắc trong triển khai thực hiện. Điều này hạn chế tối đa việc thay đổi các quy định về thủ tục hành chính sau khi Luật mới được ban hành, vừa tạo cơ sở pháp lý cho việc tiếp tục thực hiện, bảo đảm tính kế thừa, tính ổn định thống nhất của các quy định pháp luật, tạo điều kiện thuận lợi cho tổ chức, cá nhân khi tham gia các thủ tục hành chính liên quan đến kiến trúc.

Theo đó, dự án Luật sửa đổi, bổ sung một số điều của Luật Kiến trúc tiếp tục quy định 01 thủ tục hành chính, như sau: cấp, cấp lại chứng chỉ hành nghề kiến trúc do Cơ quan chuyên môn về kiến trúc thuộc Ủy ban nhân dân cấp tỉnh cấp.

II. KẾT QUẢ ĐÁNH GIÁ

1. Đánh giá thủ tục hành chính trong Dự án Luật

Dự án Luật sửa đổi, bổ sung một số điều của Luật Kiến trúc đã bãi bỏ 06 Thủ tục hành chính tại Luật Kiến trúc năm 2019, tiếp tục quy định 01 thủ tục hành chính, như sau: *cấp, cấp lại chứng chỉ hành nghề kiến trúc do Cơ quan chuyên môn về kiến trúc thuộc Ủy ban nhân dân cấp tỉnh cấp.*

1.1. Sự cần thiết thực hiện thủ tục hành chính:

Thông lệ quốc tế hiện nay theo xu hướng củng cố các tiêu chuẩn về chuyên môn, các nước phát triển đều có các quy định về tiêu chuẩn chuyên môn hành nghề kiến trúc. (Hoa Kỳ bảo hộ danh xưng “Kiến trúc sư” bằng Luật liên bang và yêu cầu giấy phép qua kỳ thi NCARB; Vương quốc Anh duy trì Ủy ban Đăng ký Kiến trúc sư (ARB) với chế tài xóa đăng bạ; Nhật Bản duy trì chứng chỉ Kenchikushi quốc gia. Liên minh châu Âu thúc đẩy công nhận chuyên môn tự động vẫn kiên định với khung tiêu chuẩn giáo dục và đạo đức thống nhất nhằm bảo vệ chất lượng môi trường xây dựng chung.

Trong khối ASEAN, Việt Nam đang tham gia Thỏa thuận thừa nhận lẫn nhau về dịch vụ kiến trúc trong ASEAN đang công nhận tiêu chuẩn Kiến trúc sư ASEAN thông qua Chứng chỉ hành nghề của các nước thành viên, do vậy đây là điều kiện cần để các nước công nhận Kiến trúc sư ASEAN.

Qua rà soát hệ thống văn bản pháp luật hiện hành, chứng chỉ hành nghề kiến trúc tại dự án Luật sửa đổi, bổ sung một số điều của Luật Kiến trúc không hạn chế quyền hành nghề của Kiến trúc sư cũng như không phải là điều kiện kinh doanh theo pháp luật về đầu tư. Chứng chỉ hành nghề kiến trúc nhằm công nhận tiêu chuẩn năng lực chuyên môn để đảm nhận chức danh chủ nhiệm, chủ trì thiết kế kiến trúc, cá nhân chịu trách nhiệm về chuyên môn trong tổ chức hành nghề kiến trúc và hành nghề độc lập.

1.2. Tính hợp lý của thủ tục hành chính

Thủ tục “*cấp, cấp lại chứng chỉ hành nghề kiến trúc do Cơ quan chuyên môn về kiến trúc thuộc Ủy ban nhân dân cấp tỉnh cấp*” bảo đảm tính hợp lý trên các phương diện sau:

(i) Về các bộ phận của thủ tục hành chính

- Về tên thủ tục hành chính

Tên của thủ tục hành chính đã được xác định rõ và phù hợp trên cơ sở hoạt động của cơ quan nhà nước (thẩm định, phê duyệt) và đối tượng thực hiện.

- Về đối tượng thực hiện thủ tục hành chính:

Tại dự án Luật đã xác định rõ đối tượng thực hiện đối với nhóm thủ tục hành chính này là cá nhân có nhu cầu được công nhận tiêu chuẩn năng lực chuyên môn để đảm nhận chức danh chủ nhiệm, chủ trì thiết kế kiến trúc, cá nhân chịu trách nhiệm về chuyên môn trong tổ chức hành nghề kiến trúc và hành nghề độc lập.

- Về cơ quan giải quyết thủ tục hành chính

Tại dự án Luật đã xác định rõ cơ quan giải quyết nhóm thủ tục hành chính này là cơ quan chuyên môn thực hiện chức năng quản lý nhà nước về kiến trúc cấp tỉnh và Tổ chức xã hội - nghề nghiệp về hành nghề kiến trúc.

(ii) Về trình tự, cách thức thực hiện thủ tục hành chính

Dự án Luật đã quy định về trình tự thực hiện thủ tục hành chính bảo đảm rõ ràng, phân định rõ trách nhiệm và nội dung công việc của cơ quan nhà nước, tổ chức khi tham gia thực hiện. Theo đó, việc thẩm định hồ sơ xin cấp chứng chỉ hành nghề kiến trúc được thực hiện thông qua cơ chế Hội đồng thẩm định và ứng dụng hệ thống cơ sở dữ liệu về kiến trúc.

Đồng thời, các bước thực hiện được sắp xếp theo thứ tự phù hợp về thời gian, quy trình và cấp có thẩm quyền xử lý.

Cách thức nộp hồ sơ, nhận kết quả sẽ được quy định chi tiết, cụ thể tại Nghị định quy định chi tiết Luật sửa đổi, bổ sung một số điều của Luật Kiến trúc, bảo đảm phù hợp với điều kiện của cơ quan giải quyết thủ tục hành chính và tạo điều kiện thuận lợi tối đa cho đối tượng thực hiện thủ tục hành chính với chi phí thấp nhất.

(iii) Về thành phần, số lượng hồ sơ

Thành phần, số lượng hồ sơ sẽ được quy định chi tiết, cụ thể tại Nghị định quy định chi tiết Luật sửa đổi, bổ sung một số điều của Luật Kiến trúc, bảo đảm cần thiết cho việc giải quyết thủ tục hành chính, đầy đủ cơ sở cho việc thực hiện thủ tục hành chính, bảo đảm mục tiêu quản lý nhà nước.

(iv) Về thời hạn giải quyết thủ tục hành chính

Dự án Luật đã quy định rõ về thời gian giải quyết thủ tục hành chính từ khi nộp hồ sơ theo quy định đến khi trả kết quả thủ tục hành chính, chỉ quy định đủ thời gian cần thiết để thực hiện thủ tục hành chính, phù hợp với khả năng của cơ quan giải quyết thủ tục hành chính.

(v) Về phí, lệ phí và các chi phí khác (nếu có)

Dự án Luật dự kiến giao Bộ trưởng Bộ Tài chính quy định về phí/chi phí, bảo đảm cơ bản bù đắp chi phí và mang tính phục vụ, bảo đảm cắt giảm tối đa chi phí không cần thiết, có tính đến yếu tố đặc thù đặc điểm từng vùng miền, từng đối tượng thực hiện.

(vi) Về mẫu đơn, tờ khai, kết quả thực hiện thủ tục hành chính

Dự án Luật dự kiến quy định về mẫu chứng chỉ hành nghề kiến trúc tại văn bản dưới Luật, bảo đảm, rõ ràng, thực sự cần thiết cho việc giải quyết thủ tục hành chính, tăng tính chịu trách nhiệm của đối tượng thực hiện. Kết quả thực hiện thủ tục hành chính được quy định rõ ràng, mẫu hóa nhằm áp dụng thuận tiện trên thực tế, phù hợp với yêu cầu quản lý nhà nước với quyền, lợi ích hợp pháp của đối tượng thực hiện thủ tục hành chính.

(vii) Về yêu cầu, điều kiện

Kế thừa từ quy định pháp luật hiện hành, dự án Luật không quy định về yêu cầu, điều kiện đối với nhóm thủ tục hành chính này.

1.3. Tính hợp pháp của thủ tục hành chính

Tính hợp pháp của thủ tục hành chính được thể hiện tại 03 nội dung sau đây:

(1) Thủ tục hành chính quy định trong dự án Luật tuân thủ đúng quy định của Luật Ban hành văn bản quy phạm pháp luật năm 2025

Luật ban hành văn bản quy phạm pháp luật năm 2025: tại Điều 4 đã quy định về hệ thống văn bản quy phạm pháp luật, Điều 5 quy định nguyên tắc xây dựng, ban hành văn bản quy phạm pháp luật. Theo đó, thủ tục hành chính trong lĩnh vực kiến trúc đều được xác định tại Dự án Luật, bảo đảm tuân thủ đúng hệ thống và nguyên tắc xây dựng văn bản quy phạm pháp luật.

(2) Thủ tục hành chính quy định trong dự Luật sửa đổi, bổ sung một số điều của Luật Kiến trúc bảo đảm tính thống nhất với hệ thống pháp luật.

Trên cơ sở rà soát, đánh giá việc thực hiện các thủ tục hành chính trong lĩnh vực kiến trúc, dự án Luật đã xác định rõ ràng, cụ thể về các thủ tục này. Các thủ tục này không phụ thuộc vào các thủ tục do pháp luật khác quy định.

Thủ tục hành chính quy định tại dự án Luật bảo đảm tính thống nhất giữa pháp luật về kiến trúc với pháp luật có liên quan, tạo điều kiện thuận lợi cho các chủ thể thực hiện thủ tục hành chính trong lĩnh vực này, tạo điều kiện cho cá nhân xin cấp chứng chỉ hành nghề kiến trúc và cơ quan cấp chứng chỉ.

(3) Thủ tục hành chính quy định trong dự án Luật bảo đảm tính tương thích với các điều ước quốc tế có liên quan mà Việt Nam là thành viên

Qua rà soát cho thấy, các thủ tục trong lĩnh vực kiến trúc không có thủ tục nào liên quan đến các điều ước quốc tế mà Việt Nam là thành viên. Bên cạnh đó, hầu hết các thủ tục hành chính quy định trong dự án Luật là các quy định đã được Quốc hội, Chính phủ ban hành và đang được áp dụng hiện hành. Như vậy, các thủ tục hành chính quy định trong dự án Luật sửa đổi, bổ sung một số điều của Luật Kiến trúc hoàn toàn bảo đảm tính hợp pháp.

1.4. Chi phí tuân thủ thủ tục hành chính

Căn cứ quy định về đánh giá thủ tục hành chính tại Thông tư số 03/2022/TT-BTP của Bộ trưởng Bộ Tư pháp thì phải có đánh giá mức chi phí cho các thủ tục hành chính. Tuy nhiên, Bộ Xây dựng cho rằng hầu hết các thủ tục hành chính đều đang được quy định và thực hiện ổn định trên thực tế. Mặt khác, dự án Luật đều quy định giao Chính phủ, Bộ trưởng Bộ Xây dựng, Bộ trưởng Bộ Tài chính quy định chi tiết đối với một số bộ phận cấu thành của thủ tục hành chính (như thành phần, số lượng hồ sơ, phí/chi phí, mẫu đơn, tờ khai...), do đó, việc đánh giá chi phí thực hiện đối với thủ tục sẽ được đánh giá trong quá trình nghiên cứu, soạn thảo Nghị định, Thông tư quy định chi tiết, hướng dẫn thi hành (Nghị định sẽ quy định rõ về thành phần, giấy tờ, hồ sơ, cách thức thực hiện, phí/chi phí thực hiện mới có cơ sở để đánh giá chi phí).

Thủ tục hành chính tại dự án Luật sửa đổi, bổ sung một số điều của Luật Kiến trúc đều được kế thừa từ các quy định hiện hành, bảo đảm sự quản lý của nhà nước và đáp ứng nhu cầu của tổ chức, cá nhân; đồng thời, sẽ được quy định chi tiết, hướng dẫn cụ thể, rõ ràng bảo đảm tính hợp pháp, tính hợp lý, tuân thủ quy định của pháp luật về ban hành văn bản quy phạm pháp luật, đánh giá tác động của thủ tục hành chính.

2. Việc phân quyền, phân cấp

Dự thảo Luật không quy định phân cấp, phân quyền thực hiện các thủ tục.

3. Việc ứng dụng, thúc đẩy phát triển khoa học, công nghệ, đổi mới sáng tạo và chuyển đổi số.

Dự thảo Luật quy định 01 điều riêng về Cơ sở dữ liệu hành nghề kiến trúc (Điều 24) như sau: “Cơ sở dữ liệu hành nghề kiến trúc được thu thập khi cơ quan nhà nước thực hiện công tác quản lý về kiến trúc, thẩm định thiết kế xây dựng và do cá nhân hành nghề kiến trúc, tổ chức hành nghề kiến trúc cập nhật để quản lý trên Hệ thống thông tin, Cơ sở dữ liệu quốc gia về hoạt động xây dựng; bảo đảm theo quy định của Chính phủ về Hệ thống thông tin, Cơ sở dữ liệu quốc gia về hoạt động xây dựng.”

Hoạt động cấp chứng chỉ hành nghề kiến trúc được thực hiện tự động thông qua hệ thống Cơ sở dữ liệu về hành nghề kiến trúc và được cấp tự động trong thời gian 03 ngày làm việc, cơ quan có thẩm quyền cấp chứng chỉ hành nghề kiến trúc bằng hình thức văn bản hoặc điện tử cho cá nhân có nhu cầu.

4. Việc bảo đảm bình đẳng giới

Các quy định trong dự thảo Luật đã được rà soát, bảo đảm yêu cầu bảo đảm quyền bình đẳng về cơ hội, điều kiện, năng lực thụ hưởng các quyền, lợi ích của mỗi giới theo quy định của pháp luật Việt Nam và điều ước quốc tế có liên quan mà nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam là thành viên; đã bảo đảm vấn đề bình đẳng giới, nội dung bình đẳng giới, các yếu tố ảnh hưởng đến vấn đề bình đẳng giới trong quá trình triển khai thi hành các quy định của dự thảo Luật.

5. Việc thực hiện chính sách dân tộc

Dự thảo Luật đã kế thừa Điều 5 của Luật Kiến trúc năm 2019 về bản sắc văn hóa dân tộc trong kiến trúc theo hướng sửa đổi, cấu trúc lại nội dung các khoản của Điều này nhằm quy định rõ theo nguyên tắc Bản sắc văn hóa trong kiến trúc là gì, các yếu tố xác định và nhận diện, trách nhiệm xác định và vai trò của các yếu tố bản sắc văn hóa dân tộc trong kiến trúc.

Các quy định trong dự thảo Luật đã bảo đảm sự phù hợp với nguyên tắc bình đẳng, đoàn kết, tôn trọng, giúp đỡ nhau cùng phát triển giữa các dân tộc; việc bảo đảm quyền và lợi ích hợp pháp của dân tộc; quyền bình đẳng giữa các dân tộc; giữ gìn bản sắc dân tộc, phát huy phong tục, tập quán, truyền thống, văn hóa: tốt đẹp của các dân tộc; các điều kiện bảo đảm phát triển kinh tế, xã hội vùng đồng bào dân tộc thiểu số; việc bảo tồn, phát huy giá trị văn hóa dân tộc; xây dựng khối đại đoàn kết dân tộc; giải quyết các vấn đề đất đai, bảo vệ tài nguyên.

Trên đây là nội dung đánh giá thủ tục hành chính trong dự án Luật sửa đổi, bổ sung một số điều của Luật Kiến trúc./.